

Inarinsaame, lyhyt oppimäärä 27.9.2021

Alustavat hyvän vastauksen piirteet 27.9.2021

Tämä tiedosto on saavutettavissa ruudunlukuohjelmalla.

Alustavat hyvän vastauksen piirteet on suuntaa-antava kuvaus kokeen tehtäviin odotetuista vastauksista ja tarkoitettu ensisijaisesti tueksi alustavaa arvostelua varten. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastauksia. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät ole osa Ylioppilastutkintolautakunnan yleisissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitettua tietoa siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu yksittäisen kokelaan koesuoritukseen. Alustavat hyvän vastauksen piirteet eivät sido Ylioppilastutkintolautakuntaa lopullisen arvostelun perusteiden laadinnassa.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Digitaalisen kokeen arvostelupalvelun ohjeet ovat lautakunnan verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/arvostelupalvelun-kayttoohje-opettajille>

Tehtävien 6 ja 7 arvioitavat piirteet on kuvattu kriteeritaulukossa, joka on Ylioppilastutkintolautakunnan antamissa toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeita koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/kielikokeet_maaraykset_fi.pdf

Virheet/ongelmakohdat alleviivataan aina. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.

Täydetyt pisteet antavan vastauksen sisällöt

Osa 1: Teevstå iberdem (70 p.)

1. Muusik peht siisâ kielâsiärvusân (40 p.)

1.1 Käännä kohta 1.1 suomeksi. (4 p.) (tekstivastaus)

- Jos hänen äidiltään kysyy, (1 p.) on hän itse asiassa laulanut (1 p.) jo ennen kuin osasi sanoa/lausua (1 p.) yhtäkään/ainoatakaan sanaa. (1 p.)

1.2 Käännä kohta 1.2 suomeksi. (2 p.) (tekstivastaus)

- *Kesyetty* on aina ollut (1 p.) Ulpulle tärkeä laulu. (1 p.)

1.3 Käännä kohta 1.3 suomeksi. (4 p.) (tekstivastaus)

- Kun lapset olivat pienempiä, (1 p.) Ulpua vaivasi se, (1 p.) että YouTubesta ei löytynyt (1 p.) juuri mitään saamen kielellä. (1 p.)

1.4 Käännä kohta 1.4 suomeksi. (5 p.) (tekstivastaus)

- Hän kuitenkin uskoi, (1 p.) että juuri tämä saattaisi (1 p.) auttaa häntä (1 p.) löytämään paikkansa (1 p.) inarinsaamenkielisessä yhteisössä. (1 p.)

1.5 Käännä kohta 1.5 suomeksi. (3 p.) (tekstivastaus)

- Kun hän lopulta uskalsi, (1 p.) palaute oli hyvin positiivista (1 p.) ja hän innostui tekemään lisää. (1 p.)

1.6 Käännä kohta 1.6 suomeksi. (5 p.) (tekstivastaus)

- Koko tämän ajan, (1 p.) kun olen opiskellut/opetellut inarinsaamea, (1 p.) olen kysellyt isältä, (1 p.) miten asioita sanotaan (1 p.) meidän alueella ja meidän perheessä. (1 p.)

1.7 Käännä kohta 1.7 suomeksi. (4 p.) (tekstivastaus)

- Hänellä on jo ajatuksia/ideoita/suunnitelmia (1 p.) tulevia videoita varten, (1 p.) mutta hän ei ole vielä (1 p.) alkanut toteuttaa niitä. (1 p.)

1.8 Käännä kohta 1.8 suomeksi. (3 p.) (tekstivastaus)

- Musiikki on aina ollut minulle (1 p.) helppo tapa opiskella/opetella (1 p.) uusia kieliä ja asioita. (1 p.)

1.9 Käännä kohta 1.9 suomeksi. (5 p.) (tekstivastaus)

- Ulpu on ymmärtänyt, (1 p.) että hänen ei tarvitse olla (1 p.) maailman paras laulaja / paras laulaja maailmassa (1 p.) voidakseen tehdä / , jotta (hän) voisi tehdä (1 p.) videoita YouTubeen. (1 p.)

1.10 Käännä kohta 1.10 suomeksi. (5 p.) (tekstivastaus)

- Minun mielestäni / Mielestäni (1 p.) netissä pitäisi olla (1 p.) enemmän inarinsaamenkielistä musiikkia / enemmän musiikkia inarinsaameksi / inarinsaamen kielellä, (1 p.) niin että sitä voisi (1 p.) kuunnella milloin vain/tahansa. (1 p.)

2. Anarâš saavah – media kieläiäláskitten (15 p.)

2.1 Mitkä asiat painoutuivat YLE Saameradion inarinsaamenkielisissä lähetyksissä niiden alkuaikoina? (3 p.) (tekstivastaus)

- Alkuaikoina painopiste oli (1 p.) inarinsaamelaiden arjessa, juhlassa ja kulttuurissa (1 p.), sekä siinä, että kieli kuuluu radiossa (1 p.).

2.2 Mitä uusia tehtäviä nykyaika on tuonut inarinsaamenkielisen radiotoimittajan työhön? (2 p.) (tekstivastaus)

- Nykyaika on tuonut inarinsaamenkielisten verkkouutisten kirjoittamisen (1 p.) sekä uutisten toimittamisen television *Ođđasat*-uutislähetyksiä varten (1 p.).

2.3 Miksi inarinsaamenkielinen toimittaja haastatteli 1980- ja 1990-luvuilla samoja ihmisiä joka viikko? (4 p.) (tekstivastaus)

- Oli pakko, sillä kielenpuhujia oli vähän (1 p.), ja heistäkin osa pelkäsi (1 p.), ettei puhu riittävän hyvin saamen kieltä (1 p.), eikä siksi halunnut puhua radiossa (1 p.).

2.4 Miten aktiivinen kielenelvytys on vaikuttanut toimittajan työhön? (3 p.) (tekstivastaus)

- Kielenelvytyksen seurauksena toimittajien on helpompi (1 p.) löytää haastateltavaksi ihmisiä (1 p.) eri ikäryhmistä (1 p.).

2.5 Miten inarinsaamen puhujien määrän kasvu näkyy Inarin kirkonkylällä? (3 p.) (tekstivastaus)

- Nykyään ihmiset käyttävät inarinsaamea arkipäivän kielenä / asiointikielenä (1 p.), ja kaupassakin saattaa tavata ihmisiä (1 p.), joiden kanssa voi puhua inarinsaamea (1 p.).

3. Uáppee čáálá hárrjuttállámohostis (15 p.)

3.1 Ensimmäisen viikon minä työskentelin kielipesässä. (4 p.) (tekstivastaus)

- Vuosmuu/Vuossâmuu (1 p.) oho (1 p.) mun porgim (1 p.) kielâpiervâlist. (1 p.)

3.2 Siellä työaikani oli 36 tuntia viikossa. (3 p.) (tekstivastaus)

- Tobbeen muu pargoäigi (1 p.) lâi 36 tijmed (1 p.) ohhoost. (1 p.)

3.3 Minä leikin lasten kanssa (2 p.) (tekstivastaus)

- Mun sierâdim (1 p.) pärnáiguin. (1 p.)

3.4 Minä kyllä pidän ruuanlaitosta. (2 p.) (tekstivastaus)

- Mun kale lijkkuum (1 p.) määlismân/määlismist/mälistid. (1 p.)

3.5 Luin myös satuja ja autoin pukemisessa. (4 p.) (tekstivastaus)

- Mun luuhim (1 p.) meiddei mainâsijd (1 p.) já išedim (1 p.) kârvudâtmist. (1 p.)

Osa 2: Rááhtus já sänirááju (40 p.)

4. Sämmiláš rap piejâi luuhâđ suuvâ kielâ (20 p.)

- 4.1 älkkeeh (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.2 väljejim (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.3 vädisvuodâh (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.4 Siämmáš (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.5 videospeelâid (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.6 sárnum (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.7 jieččân (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.8 poorgâm (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.9 ferttiim (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.10 Čohčuv (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.11 tiijmijd (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.12 peeivi (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.13 pyevti (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.14 moh (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.15 elleid (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.16 neljijn (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.17 luvâttuv (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.18 mihheen (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.19 ääigi (1 p.) (monivalintavastaus)
- 4.20 luhostuvâ (1 p.) (monivalintavastaus)

5. Säämi pajeuáppein masaba pággu varriđ máádás ollâgub uápui tiet (20 p.)

Ota arvostelussa huomioon oikea taivutusmuoto (0–1 p.) ja oikea kirjoitusasu (0–1 p.).

5.1 kilomeetter (2 p.) (tekstivastaus)

- kilomeetterid (2–0 p.)

5.2 sun (2 p.) (tekstivastaus)

- sunjin (2–0 p.)

5.3 äigi (2 p.) (tekstivastaus)

- ääigist (2–0 p.)

5.4 ollâopâttâh (2 p.) (tekstivastaus)

- ollâopâttâhân (2–0 p.)

5.5 leđe (2 p.) (tekstivastaus)

- láá (2–0 p.)

5.6 Nubbe (2 p.) (tekstivastaus)

- Nube (2–0 p.)

5.7 styeres (2 p.) (tekstivastaus)

- stuorrâ (2–0 p.)

5.8 saje (2 p.) (tekstivastaus)

- saajeest (2–0 p.)

5.9 uápuh (2 p.) (tekstivastaus)

- uápui (2–0 p.)

5.10 pääccid (2 p.) (tekstivastaus)

- pääccih (2–0 p.)

Osa 3: Čaalâlâš pyevtittem (99 p.)

6. Lyhyt kirjoitustehtävä (33 p.)

7. Laajempi kirjoitustehtävä (66 p.)